# ČESKÁ REPUBLIKA
# ROZSUDEK
# JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobce J. M., zastoupeného JUDr. Jiřím Běleckým, advokátem v Rakovníku, Havlíčkova 584, 269 01 Rakovník, proti žalovanému Ministerstvu financí - Generálnímu ředitelství cel, Budějovická 7, 140 00 Praha 4, o žalobě proti rozhodnutí generálního ředitele Generálního ředitelství cel ze dne 16. 11. 1998, čj. 11636/4157/98-42,

takto:

I. **Rozhodnutí generálního ředitele Generálního ředitelství cel ze dne 16. 11. 1998, čj. 11636/4157/98-42, jakož i rozhodnutí ředitele Celního ředitelství Praha ze dne 24. 8. 1998, čj. 11268/98-04, se zrušují pro nezákonnost a pro vady řízení.**

II. **Věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**

III. **Žalovaný je povinen zaplatit žalobci k rukám jeho advokáta na nákladech řízení 3150 Kč, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.**

Odůvodnění:

Rozhodnutím ředitele Celního ředitelství Praha (v textu též „CŘ“) ze dne 24. 8. 1998 byl žalobce propuštěn ze služebního poměru příslušníka Celní správy České republiky. Proti tomuto rozhodnutí se odvolal, ale žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 16. 11. 1998 žalovaný jeho odvolání zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil.

Žalobce se včasnou žalobou domáhal zrušení obou rozhodnutí. Je vhodné v této souvislosti doplnit, že žaloba byla původně podána u

Městského soudu v Praze, který věc sice správně 29. 1. 1999 postoupil tehdy věcně a místně příslušnému Vrchnímu soudu v Praze, ale po právní moci usnesení omylem

soudní kanceláře městského soudu byl spis založen; vrchnímu soudu byl dodán až v listopadu 2002, a to navíc po provedené rekonstrukci, protože v mezidobí byl spis poškozen záplavami. Nejvyššímu správnímu soudu byla pak věc předána v lednu 2003 spolu s dalšímu neskončenými věcmi vrchních soudů (§ 132 soudního řádu správního).

Žalobce namítl, že byl propuštěn z několika důvodů, jejichž existenci ale popřel (nedodržování příkazu ředitele Celního úřadu v Rakovníku č. 1 z 8. 25. 1996, údajný vznik značné škody). Především ale uvedl, že nebyla dodržena zákonná dvouměsíční subjektivní lhůta, ve které k propuštění mohlo dojít. Poukázal v tomto směru na porušené ustanovení § 106 odst. 3 písm. d) zákona ČNR č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky (jímž se řídí také služební poměr celníků, dále jen „zákon o služebním poměru“). Po skutkové stránce poukázal v tomto ohledu na to, že vědomost o údajném porušení služebních povinností měl služební funkcionář oprávněný k rozhodnutí již před podstatně delší dobou, než rozhodl o propuštění ze služebního poměru.

Soud se proto v prvé řadě zabýval otázkou dodržení lhůty k propuštění žalobce ze služebního poměru; je-li taková námitka důvodná, nemá praktický význam zkoumat námitky další.

Ze spisů CŘ a Generálního ředitelství cel (v textu též „GŘC“) plyne, že delikt, v jehož důsledku byl nakonec žalobce propuštěn ze služebního poměru, se měl stát 29. 8. 1997. Zjištěn byl kontrolou, kterou provedla kontrolní skupina GŘC dne 5. 3. 1998; ta zjistila podezření z trestné činnosti u několika celníků. O vlastním faktu kontroly podal stručnou zprávu řediteli CŘ ředitel 10. odboru GŘC dne 11. 3. 1998. Pracovník kontrolní skupiny poté předal orgánům Policie ČR doklady a učinil detailní trestní oznámení s popisem skutku, s jeho právním hodnocením a s uvedením seznamu celníků včetně žalobce, kteří měli postupovat v rozporu s celním zákonem, když stanovovali celní hodnotu dovážených vozidel nižší, než byla ve skutečnosti. Trestní oznámení je datováno 2. 4. 1998; následujícího dne, tj. 3. 4. 1998, oznámil v podrobné zprávě ředitel odboru GŘC ředitelí CŘ, že bylo zjištěno závažné porušování celního předpisů některými celníky Celního úřadu v Rakovníku a že bylo podáno trestní oznámení. Současně připojil detailní dokumentaci (stejnopisy písemností, které byly předloženy Policii ČR).

Žalobci bylo sděleno obvinění z trestného činu zneužívání pravomoci veřejného činitele (za skutek, který se měl stát dne 29. 8. 1997) dne 28. 4. 1998 a následujícího dne jej ředitel CŘ zprostil výkonu služby (§ 27 odst. 1 a

2 zákona o služebním poměru); zproštění bylo poté ukončeno rozhodnutím ze dne 4. 6. 1998.

Rozhodnutím ředitele Celního úřadu Rakovník ze dne 16. 6. 1998 byl žalobce potrestán kázeňským trestem za spáchání kázeňského přestupku (za zmíněný skutek). Proti tomuto rozhodnutí se odvolal, ale rozhodnutím ředitele CŘ ze dne 5. 8. 1998 bylo jeho odvolání zamítnuto.

Ze služebního poměru byl propuštěn rozhodnutím ředitele CŘ ze dne 24. 8. 1998 podle § 106 odst. 1 písm. d) zákona o služebním poměru s odůvodněním, že zvlášť závažným způsobem porušil služební povinnost uloženou ustanovením

§ 28 písm. a) a b) zákona o služebním poměru, časově určeno „v období srpna 1997 nejméně v jednom případu“. Žalobcovo odvolání (podané advokátem) pak žalovaný zamítl žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 16. 11. 1998 (podle fotokopie rozhodnutí, kterou advokát předložil, mu bylo doručeno 25. 11. 1998).

Ze skutkového příběhu, jak byl podle obsahu správního spisu nastíněn, je zřejmé, že základní žalobní námitka je důvodná.

Podle § 106 odst. 3 zákona o služebních poměrech může být policista (celník) propuštěn z důvodů uvedených v odstavci 1 písm. c), d) a e) nejpozději do dvou měsíců ode dne, kdy služební funkcionář důvod propuštění zjistil, nejpozději ale do jednoho roku ode dne, kdy tento důvod vznikl; v těchto lhůtách musí být rozhodnutí též doručeno.

Již Vrchní soud v Praze opakovaně vyložil (srv. např. rozhodnutí uveřejněné pod č. 160/1997 Výběru soudních rozhodnutí ve věcech správních), že pro počátek běhu subjektivní dvouměsíční lhůty je rozhodující okamžik, kdy se služební funkcionář obeznámil se skutkovými okolnostmi případu v takovém rozsahu, že je možné i předběžné právní hodnocení. Není podmínkou, aby šlo o informaci zvlášť kvalifikovanou, vázanou na jiné (např. disciplinární) řízení, nebo že by taková informace musela pocházet jen z určitého zdroje. Postačí, že informace má takovou míru určitosti a věrohodnosti, která zabezpečí, že řízení o propuštění ze služebního poměru nebude zahajováno na základě informací nijak neověřených, nejasných či zřetelně nevěrohodných.

Na těchto závěrech setrvává i Nejvyšší správní soud.

Pak ovšem je nutno vyjít z toho, že potřebnou informaci získal ředitel Celního ředitelství v Praze (čili služební funkcionář, v jehož pravomoci bylo žalobce ze služebního poměru propustit) již z dopisu ze dne 3. 4. 1998, který mu byl s veškerou dokumentací, tehdy současně poskytnutou policii, zaslán z generálního ředitelství. Rozhodl-li o propuštění až 24. 8. 1998 (kdy zřejmě vyčkal výsledku disciplinárního řízení), stalo se tak očividně po lhůtě dvou

měsíců. Protože tato lhůta má charakter lhůty prekluzívní, zanikla jejím uplynutím možnost žalobce pro takový skutek ze služebního poměru propustit.

Nad rámec toho, co bylo uvedeno, lze dodat, že rozhodnutí orgánu I. stupně o propuštění bylo žalobci předáno až 31. 8. 1998, tedy po uplynutí více než jednoho roku od skutku, v němž byl shledán důvod propuštění (skutek se měl stát 29. 8. 1997). Uplynula tedy marně také jednoroční lhůta objektivní.

Žalovaný - třebaže správně cituje závěry dřívějších rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ve smyslu shora naznačeném - setrvává na názoru, že okamžikem zjištění důvodu pro propuštění je teprve právní moc rozhodnutí o uložení kázeňského trestu; při takovémto náhledu má lhůtu za dodrženu.

Takový názor je mylný a nad rámec toho, co již bylo uvedeno, je vhodné připomenout i to, že - stručně řečeno - důvod propuštění je nutno hledat v tom, zda došlo k porušení služební přísahy (služební povinnosti); je-li nebo není-li takové porušení současně kázeňským přestupkem, je samo o sobě nerozhodné. Podmiňovat propuštění ze služebního poměru tím, že je pravomocně uznáno na

kázeňský přestupek, je ostatně i nelogické: ke kázeňskému přestupku se vyhledává „zaviněné porušení základních povinností policisty“ (§ 32 zákona o služebních poměrech), zatímco k propuštění „porušení služební přísahy nebo služební povinnosti zvlášť závažným způsobem“ (§ 106). Zřetelně tu jde o dvě skutkové podstaty, které směšovat nelze. Z jejich právního vyjádření plyne i to, že ne každý kázeňský přestupek bude dostatečným důvodem pro propuštění ze služebního poměru.

Rozhodl-li tedy ředitel CŘ a poté i generální ředitel GŘC o propuštění, je takové rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů; rozhodnutí, které vzešlo z řízení, které se zaměřilo na jiná skutková zjištění než ta, která bylo třeba učinit, je namístě pro tuto vadu řízení zrušit. K tomu přistupuje i soudem zjištěná nezákonnost, spočívající v překročení zákonné prekluzívní lhůty.

Z vyložených důvodů proto soud napadené rozhodnutí zrušil a zrušil současně i rozhodnutí, které mu předcházelo.

Žalobci, který měl ve věci úspěch, přiznal soud právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.), skládajících se ze zaplaceného soudního poplatku a nákladů právního zastoupení. Soudní poplatek činí 1000 Kč; žalobcův advokát provedl v řízení (ve spise doložené) dva úkony právní služby podle advokátního tarifu (§ 11 odst. 1 vyhlášky č. 177/1996 Sb.), totiž převzetí a přípravu zastoupení (písm. a) a písemné podání soudu ve věci samé - žalobu (písm. d). Za každý úkon náleží částka 1000 Kč (§ 7 a 9 odst. 3 písm. f) a ke každému úkonu se připočítá paušální náhrada hotových výdajů 75 Kč

(§ 13 odst. 3). Celkem tedy činí náhrada nákladů řízení 3150 Kč. Tuto náhradu uložil soud žalovanému zaplatit do rukou advokáta žalobce v přiměřené lhůtě, počítané od právní moci rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně 21. července 2003

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu